

2023-11-30

Brottsofferjouren Sverige
Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.se
www.brottsofferjouren.se

Växel: 08-644 88 00

Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande avseende SOU 2023:44 Vägar till ett tryggare samhälle.

Diarienummer Ju2023/01830
Justitiedepartementet

Inledning samt generella synpunkter på utredningen

Brottsofferjourens svar grundar sig i ett tydligt barnrättsperspektiv och vi menar att förslaget om fängelse som påföljd med Kriminalvården som huvudman inte fullt ut harmoniserar med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Vi instämmer i stora delar i det särskilda yttrande som Tove Björnheden, chefsjurist och bitr. avdelningschef på Barnombudsmannen avgett. Att barn begår allvarliga brott är ett tecken på stort misslyckande av samhället och vi är eniga med utredningen om att situationen behöver åtgärdas. Vi tror - i likhet med Tove Björnheden - dock inte att fler repressiva åtgärder är rätt väg att gå. Fokus och resurser bör istället ligga på förebyggande åtgärder med avstamp i barns uppväxtvillkor. Den verksamhet som kommer få uppdraget som verkställande myndighet för unga lagöverträdare behöver vara anpassad på ett sätt så att den fullt ut tar tillvara barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Huvudförslaget kommer innebära en stor förändring och det är inte tillräckligt att integrera ett barnrättsperspektiv i en vuxenverksamhet. För att barnrättsperspektivet inte ska bli någonting som görs "vid sidan av" den ordinära verksamheten vill BOJ framhålla vikten av att det behöver finnas anstalter för barn och unga som är tydligt separerade från anstalter för vuxna. Personalen som har ansvaret för barn måste ha rätt kompetens och erfarenhet liksom ett förhållningssätt som är förenligt med barnkonventionens barnsyn.

Om ansvaret att ta hand om även unga lagöverträdare läggs på en redan mycket belastad kriminalvård vars huvuduppgift är att ta ansvar för vuxna

intagna, är risken att barnrättsperspektivet får stå tillbaka till förmån för vuxenperspektivet vilket står i strid med barnkonventionens artikel 3 om att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Vi vill också lyfta den oro som FN:s barnrättskommitté framförde i sin senaste granskning när det gäller förslaget om att flytta över barn som begått brott till Kriminalvården. I första hand ska barn rehabiliteras, inte straffas.

De barn som begått brott och blivit dömda till en frihetsberövande påföljd måste få tillgång till både utbildning och vård av hög kvalitet för att minska risken för återfall i brottslighet. Om detta ska kunna uppnås behöver både fängelser och ungdomshem utvecklas. Samtlig personal måste få utbildning för att kunna möta dessa barn och ungdomar på bästa sätt utifrån ett barnrättsbaserat synsätt.

Föredragande i ärendet har varit vice förbundsordförande Monica Ekström samt verksamhetsutvecklare Barn och unga Emelie Knifström.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
svenerik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se